

POUČENÍ ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCE DÍTĚTE ORGÁNEM SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ (OSPOD)

RODIČOVSKÁ ODPOVĚDNOST

Rodičovskou odpovědnost vykonávají rodiče ve vzájemné shodě a v souladu se zájmy dítěte.

Zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud.

Rodiče mají rozhodující úlohu ve výchově dítěte. Mají být všestranně příkladem svým dětem, zejména pokud se jedná o způsob života a chování v rodině.

Výchovné prostředky lze použít pouze v podobě a míře, která je přiměřená okolnostem, neohrožuje zdraví dítěte ani jeho rozvoj a nedotýká se lidské důstojnosti dítěte.

Nežijí-li spolu rodiče nezletilého dítěte, které není plně svéprávné, a nedohodnou-li se o úpravě péče o takové dítě, rozhodne o ní i bez návrhu soud.

PRÁVA A POVINNOSTI RODIČŮ

- **Při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc OSPOD** nebo jiný příslušný orgán.
- V případě zájmu dítěte spolupracovat s OSPOD, předložit na vyžádání listiny a další doklady a poskytnout nezbytné informace potřebné pro výkon sociálně-právní ochrany dětí.
- Umožnit zaměstnanci OSPOD návštěvu v obydlí nebo jiném prostředí, kde dítě žije.
- Dostavovat se na výzvu k jednání s OSPOD.

PRÁVA A POVINNOSTI DÍTĚTE

- Dbát svých rodičů, tj. své rodiče ctít a respektovat.
- Dokud se dítě nestane svéprávným, mají rodiče právo usměrňovat své dítě výchovnými opatřeními, jak to odpovídá jeho rozvíjejícím se schopnostem, včetně omezení sledujících ochranu morálky, zdraví a práv dítěte, jakož i práv jiných osob a veřejného pořádku. Dítě je povinno se těmito opatřeními podřídit.
- Právo na péči obou rodičů a pravidelný styk s nimi, znát svůj biologický původ a své rodiče.
- Získávat potřebné informace, svobodně se vyjadřovat ke všem rozhodnutím, která se týkají podstatných záležitostí jeho osoby a být slyšeno v řízeních, kde se o těchto záležitostech rozhoduje (a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu).
- **Právo požádat OSPOD, školská zařízení, zdravotnická zařízení a pověřené osoby o pomoc při ochraně svého života, zdraví a dalších svých práv (a to i bez vědomí rodičů nebo jiných osob zodpovědných za výchovu).**
- Podílet se na péči o chod rodinné domácnosti vlastní prací, popřípadě peněžitými příspěvky, má-li vlastní příjem, anebo oběma způsoby.

OPATŘENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY V ZÁJMU DÍTĚTE

- 1) výchovná opatření, která mohou být uložena obecním úřadem s rozšířenou působností nebo soudem
 - **napomenutí**
 - **dohled**
 - **omezení**
 - **povinnost dítěte či rodičů využít odbornou poradenskou pomoc**
- 2) výchovné opatření, které může být uloženo výhradně soudem
 - **dočasné odejmutí dítě z péče rodičů a nařízení pobytu** ve středisku výchovné péče, v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením
- 3) opatření, jimiž může soud změnit v zájmu dítěte způsob nebo rozsah rodičovské odpovědnosti
 - **pozastavení výkonu rodičovské odpovědnosti**
 - **omezení rodičovské odpovědnosti**
 - **zbavení rodičovské odpovědnosti**
 - **svěření dítěte do péče - jiné fyzické osoby, do předpěstounské péče, do pěstounské péče, do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc**
 - **nařízení ústavní výchovy nad dítětem**

Dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Každý je oprávněn upozornit rodiče na závadové chování jejich dětí; OSPOD je povinen zachovat anonymitu oznamovatele.

Každý je oprávněn upozornit OSPOD na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti; OSPOD je povinen zachovat anonymitu oznamovatele.

Každý je oprávněn upozornit soud na záležitost týkající se výchovy a péče o nezletilé.

PRÁVA A POVINNOSTI OSPOD

- poskytnout ohroženému dítěti potřebnou pomoc
- v zájmu ochrany a pomoci dítěti nebo rodině podat k soudu návrh nebo podnět k zahájení potřebného soudního řízení
- projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově a s dítětem nedostatky v jeho chování
- na žádost rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu poskytnout nebo zprostředkovat poradenství při uplatňování nároků dítěte
- sledovat nepříznivé vlivy působící na děti a činit opatření k jejich omezení
- poskytnout pomoc rodičům po umístění jejich dítěte do zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy nebo do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (např. pomoc při uspořádání rodinných poměrů tak, aby umožnily návrat dítěte do rodiny)
- na vyžádání poskytnout potřebné údaje soudu, orgánům činným v trestním řízení, správnímu orgánu, orgánu sociálního zabezpečení a státní sociální podpory, státnímu zastupitelství, krajskému úřadu, probační a mediační službě a též pověřené osobě k výkonu SPOD
- vést evidenci a spisovou dokumentaci dětí, jimž je poskytována sociálně-právní ochrana
- zpracovávat vyžádané osobní údaje v rozsahu potřebném pro zajištění sociálně-právní ochrany, a to i takové, které jsou zvláštním předpisem (zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů) označeny jako citlivé
- zaměstnanci OSPOD jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při výkonu sociálně právní ochrany seznámili (výjimkou je výše uvedená povinnost poskytovat údaje potřebné soudu, orgánům činným v trestním řízení...)
- uskutečnit opatření sociálně-právní ochrany vyplývající z vyhodnocení situace dítěte a individuálního plánu ochrany dítěte
- navštěvovat dítě v obydí, kde žije, zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve školském zařízení, zdravotnickém zařízení, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jak se dítě chová a pořizovat obrázkové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž žije
- požadovat sdělení informací potřebných k výkonu sociálně právní ochrany od státních orgánů, zaměstnavatelů, právnických osob, fyzických osob, poskytovatelů sociálních služeb ...
- rozhodnout o zamítnutí písemné žádosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte o nahlédnutí do vedené spisové dokumentace, pokud by to nebylo v rozporu se zájmy dítěte
- **požadovat po rodičích nebo jiných osobách zodpovědných za výchovu jejich povinnosti:**
 - **spolupracovat s OSPOD při ochraně zájmů a práv dítěte**
 - **předložit na vyžádání listiny a další doklady a poskytnout nezbytné informace potřebné pro výkon sociálně-právní ochrany**
 - **umožnit zaměstnanci OSPOD návštěvu v obydí nebo jiném prostředí, kde dítě žije**
 - **dostavovat se na výzvu k jednání s OSPOD**

S odkazem na výše uvedené OSPOD upozorňuje v souladu s § 53 odst. 2 a 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, na **povinnost rodičů či rodiče nezletilých dětí spolupracovat s orgánem sociálně-právní ochrany při ochraně zájmů a práv dítěte.**

V případě nespolupráce s OSPOD může být v souladu s § 53 odst. 2 písm. a) až c) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, rodiči uložena pořádková pokuta až do výše 20.000 Kč, a to i opakovaně.

Poučení předáno zákonnému zástupci.

Ústí nad Labem

podpis:

pan/paní

podpis:

nezl.

Dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.